

Morele dilemma's

Liegen met idealen

voorstellen



Passende onderwijsplek



Doel en opzet

- ▶ Inzicht verwerven in beweegredenen en tactieken van ouders en scholen
- ▶ Kennis nemen van kernpunten uit het politieke debat
- ▶ Ervaren waar je zelf staat

Door middel van

- ▶ Mix van jury-uitspraken en informatie uit onderzoeken van het evaluatieonderzoek van het NRO (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek)
- ▶ 3x een casus uit de praktijk van onderwijsconsulenten met 3x een jury-beoordeling
- ▶ Vertrouwelijk, papieren retour

Gehoorde argumenten scholen

- ▶ Wij doen uw kind tekort als zij hier op school komt
- ▶ Wel een proefperiode en dan pas eventueel inschrijving
- ▶ Onze mensen willen wel, maar hebben teveel zorgleerlingen
- ▶ We zitten vol
- ▶ We hebben helaas een ander ondersteuningsprofiel
- ▶ Onze collega-school is daar zo goed...
- ▶ Roept u maar.....

Insteek overheid

- ▶ Hanteert een juridisch/politiek kader
- ▶ Uitgaven lopen in de pas door budgettering
- ▶ Aantal zorgleerlingen wordt iets minder
- ▶ Ouders zijn niet ontevreden

Maar

- ▶ Het aantal thuiszitters met 5a groeit (waarom eigenlijk?)
- ▶ Er blijft een aantal moeizame conflicten tussen scholen en ouders
- ▶ Inhoudelijk is Passend onderwijs in het VO nog een dobber
- ▶ We hebben de doorzettingsmacht binnen samenwerkingsverbanden nog niet goed geregeld.
- ▶ De ervaren bureaucratie loopt niet echt terug

Dus:

- ▶ aandacht van de Stas voor Raden van Toezicht
- ▶ Doorzettingsmacht svp *binnen* elk samenwerkingsverband, en in ook relatie tussen swv en gemeentes (bij thuiszitters)
- ▶ Advies over leerrechten als start van het stelsel. (vouchers van leerlingen)

bureaucratie



Juridisch frame

- ▶ Motie tweede kamer: regel doorzettingsmacht
- ▶ Commissie van Geschillen, wel gezag, maar geen bindende uitspraak
- ▶ Rechter wel bindende uitspraak, maar heeft respect voor discretionaire bevoegdheid van bestuur bij schorsing en verwijdering, mits de communicatie goed verloopt
- ▶ Onderwijsconsulenten (ca 46 voor alle onderwijssoorten) bemiddelen tussen scholen en ouders en tussen scholen onderling (allemaal mediation-opleiding) om juridisering te voorkomen.

Vrijstelling 5 onder a

- ▶ Van 3300 leerlingen in 2012 naar 5500 in 2016
- ▶ Vrijstelling 5 onder a ontstaat van rechtswege Een dergelijk beroep kan conform artikel 7 van de Leerplichtwet slechts worden gedaan, als ‘een verklaring van een door burgemeester en wethouders van de gemeente waar de jongere als ingezetene met een adres in de basisregistratie personen is ingeschreven, aangewezen arts - niet zijnde de behandelende arts - of van een door hen aangewezen academisch gevormde of daarmee bij ministeriële regeling gelijkgestelde pedagoog of psycholoog is overgelegd, waaruit blijkt, dat ze de jongere niet geschikt achten om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten. Deze verklaring mag niet ouder zijn dan drie maanden.’ Indien de verklaring aanwezig is, ontstaat de vrijstelling van rechtswege. De leerplichtambtenaar voert zelf geen inhoudelijke toetsing uit.

Maatschappij

- ▶ Publiek domein overheerst
- ▶ Basis: grote verhaal
- ▶ Loyaal aan ideeën
- ▶ Privaat domein overheerst
- ▶ Basis: anecdote
- ▶ Loyaal aan mensen

Trends in onze wereld (SCP)

- ▶ Individualisering
- ▶ Informalisering
- ▶ Informatisering
- ▶ Internationalisering
- ▶ Intensivering



Informalisering=juridisering

Ouders

- ▶ zijn in het algemeen redelijk tevreden (ook van “gewone” leerlingen)
- ▶ Vinden informatie op de website moeilijk of moeilijk te vinden
- ▶ Kunnen niet uit de voeten met het ondersteuningsprofiel
- ▶ Beseffen niet dat zij geen of weinig keuzevrijheid hebben
- ▶ Durven geen aanmelding af te dwingen, om hun kind niet op te zadelen met een moeizame verhouding tot de school
- ▶ Zien assertiviteit als noodzaak om toch voor hun kind op te komen
- ▶ Dromen over hun kind, maar niet over de klas
- ▶ Willen serieus genomen worden
- ▶ Vinden communicatie nog belangrijker dan foutloos volgens protocollen handelen

Doel ouders



Niet elke verwachting is realistisch



schoolleiders

- ▶ Ervaren sociologische wet nr 1: zodra een organisme (school) ontstaat is het eerste doel als organisme te blijven bestaan: de klas/school is belangrijker dan het kind
- ▶ Kijken naar de mogelijke effecten van zorgleerlingen op de onderwijsopbrengsten
- ▶ Idem op de houding van ouders van andere leerlingen (marktpositie)
- ▶ Idem op draagvlak binnen de school
- ▶ Zijn niet thuis in de materie van specialistische hulp en ondersteuning
- ▶ Hebben last van lastige ouders die bovendien ook nog eens de pers kunnen informeren
- ▶ Hebben in hun schoolstructuur en -organisatie niet alle mogelijkheden
- ▶ Vermijden soms aanmelding of nemen de zorgplicht onvoldoende serieus
- ▶ Berichten staan haaks op die van de docenten

Sociologische wet nr 1



docenten

- ▶ Achten zichzelf onvoldoende toegerust voor Passend Onderwijs
- ▶ Hebben het idee dat er steeds meer probleemleerlingen bijkomen (is niet het geval)
- ▶ Werken meestal in een onderwijsstructuur maar enkele lessen per week aan een groep met 30 leerlingen, ca 150 in totaal. Daardoor is maatwerk ondoenlijk
- ▶ verwijzen makkelijker naar een andere school of een ander schooltype dan dat zij individuele ondersteuning uitdokteren.
- ▶ (Paul Schnabel: of excellente resultaten of excellente ondersteuning, maar niet allebei)
- ▶ Verschillen onderling enorm (vd Meer) en geven verschillende boodschappen

samenwerkingsverbanden

- ▶ Zijn in het VO op verschillende manieren georganiseerd
 - ▶ Wel/niet negatieve verevening
 - ▶ Wel/niet centrale dienstverlening
 - ▶ Wel/niet groeiend aantal leerlingen met ondersteuningsbehoefte
- ▶ Aarzelen over doorzettingsmacht
- ▶ Aarzelen over juiste toezichtstructuur

Hoe competent zijn leraren?

(inspectie 2012)

Tabel 9.3b					
Percentage leraren in het voortgezet onderwijs naar vaardigheidsbeheersing, naar schoolsoort					
n=3.387	Praktijkonderwijs	VMBO	vmbo	Havo	Vwo
	beroepsgeleiden				
Drie basisvaardigheden onvoldoende	2	3	4	2	1
Ten minste één basisvaardigheid onvoldoende	9	22	26	26	20
De basisvaardigheden voldoende, complexere vaardigheden niet	34	3	41	44	50
De basisvaardigheden en complexere vaardigheden voldoende	55	44	29	28	29
totaal	100	100	100	100	100
Bron: Inspectie van het Onderwijs, 2012					

Docenten vinden zichzelf onvoldoende toegerust

- ▶ CBE (Amsterdam) heeft zelfevaluatie-instrument voor scholen ontwikkeld, waarbij duizenden docenten aangeven
- ▶ dat zij zichzelf **zwak** vinden in
 - ▶ Samenwerking met de omgeving
 - ▶ Pedagogische competenties
 - ▶ Vakinhoudelijke en didactische competenties
- ▶ en dat zij zichzelf **matig** beoordelen in
 - ▶ Reflectie en ontwikkeling
 - ▶ Interpersoonlijke competenties
 - ▶ Samenwerking met collega's
 - ▶ Organisatorische competenties

lessen

- ▶ Communicatie staat bovenaan
- ▶ Relatie waarbij leerling/ouders (en school) zich serieus genomen voelen
- ▶ De term Passend onderwijs is misleidend, in ieder geval voor ouders
- ▶ Ouders hebben geen keuzevrijheid, maar dat weten zij niet
- ▶ Zorgplicht ten onrechte ontdoken door inschrijving te weigeren/ontduiken
- ▶ Voor leerlingen met gedragsproblematiek plus Havo of Vwo perspectief is weinig onderwijsmogelijkheid aanwezig

Kind centraal in samenwerkingsverband?



Naar welke school kan ik dan wel?



Leerlingen in tussenvoorziening



Businessplan
School-ondersteuningsplan
Zorgplan
OPP aanpak
Antipestplan
Langetermijnbeleid
Beleidsplan
Schoolplan
Etc.

